

Bilaga A

Samrådsredogörelse

Planerad ny markförlagd 150 kV ledning mellan en kabelstolpe vid befintlig 150 kV ledning NL97 på Österteg och station Laxen, Umeå kommun, Västerbottens län.

Umeå Energi Elnät AB
Juni 2022

Projektorganisation

Umeå Energi AB
Box 224
901 05 Umeå

Projektledare:

SWECO
Box 110
903 47 Umeå

Uppdragsledare:
Författare:

Diarienummer: EN-2020-0458-241

Innehåll

1	INLEDNING	4
2	GENOMFÖRT SAMRÅD	4
3	INKOMNA SYNPUNKTER	5
3.1	Länsstyrelsen i Västerbottens län	5
3.2	Umeå kommun	6
3.3	Västerbottens ornitologiska förening (VOF)	7
3.4	Tornbacken bostadsutveckling	7
3.5	Vakin	8
3.6	Övriga som yttrat sig men inte haft något att erinra	9

BILAGOR

- A1. Inbjudan till samråd och samrådsunderlag
- A2. Sändlista fastighetsägare och rättighetsinnehavare
- A3. Yttranden

1 Inledning

Umeå Energi arbetar med att förstärka elnätet i kommunen, främst inom tätorten, i syfte att öka driftsäkerheten och möta det ökade överföringsbehov som finns i regionen till följd av den expansion och exploatering som pågår.

Syftet med den rubricerade ledningen är att via planerade nya ledningar koppla samman den nya fördelningsstationen Österteg med station Laxen, inför rasing av den befintliga fördelningsstationen Österteg och befintliga luftledningar på Ön. Detta är en del i Umeå Energis arbete med att förstärka elnätet i kommunen i syfte att öka driftsäkerheten och möta det ökade överföringsbehov som finns i regionen till följd av den expansion och exploatering som pågår.

Då det är fråga om en markförlagd ledning inom tätort som följer befintlig och planerad infrastruktur, bedöms begränsad påverkan ske på omgivande intressen, såsom naturmark. Umeå Energi bedömer därmed att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalkens bestämmelser.

I samrådsredogörelsen redovisas hur samråd för den planerade ledningen har genomförts, inkomna yttranden och Umeå Energis eventuella bemötanden av dessa.

2 Genomfört samråd

Under januari-februari 2021 genomförde Umeå Energi ett skriftligt undersökningssamråd enligt 6 kap 24–25 §§ miljöbalken avseende den planerade nya 150 kV ledningen i markkabelutförande. Den 8 januari 2021 skickades samrådsunderlag med information om rubricerad ledning och inbjudan till samråd (Bilaga A1) via e-post och/eller post till Umeå kommun, länsstyrelsen i Västerbottens län, samt direkt berörda myndigheter och organisationer (se Tabell 1). Samrådsunderlag skickades också till fastighetsägare och rättighetsinnehavare längs med ledningssträckningen (Bilaga A2). Sista dag för yttrande sattes till 12 februari 2021. Samtliga berörda ombads inkomma med eventuella synpunkter och värdefull information på den nya ledningen och utformning av kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Tabell 1. Tabellen visar länsstyrelse och kommun, samt de direkt berörda myndigheter, organisationer och företag som bjudits in till samråd.

Campus X Design AB
Friluftsrämjandet
Länsstyrelsen Västerbotten
Naturskyddsföreningen i Västerbotten
Ran sameby
Skogsstyrelsen
Swedavia airports (Umeå flygplats)
TELIA SONERA AB
Trafikverket
Ubmeje tjeälddie
Umeå kommun
Umeå kommun -Ön gator och parker
Vakin
Västerbottens Ornitologiska förening
Umeå Energi diariet
Teg-Öns byamän

En tidig kontakt togs även med Umeå kommun där Umeå Energi informerade kommunen om projektet och andra parallellgående projekt. Kommunen informerade om deras planer och meddelade kontaktpersoner från kommunen. Inför framtagande av samrådshandling har informella möten hållits med Umeå kommun gällande planerna för Norra Ön och framtagande av ledningsträckning till samrådet.

Som en del av samrådet har även en informell dialog skett med Umeå kommun under tiden fram till april 2022. Syftet med dialogen har varit att tillsammans med kommunen finna en lämplig placering av den markförlagda ledningen i relation till den bebyggelse som planeras inom ramen för kommunens pågående detaljplanearbete. Umeå kommun kunde därefter komma in med sitt yttrande i samrådet den 28 mars 2022.

3 Inkomna synpunkter

Yttrandena i sin helhet redovisas i Bilaga A3.

3.1 Länsstyrelsen i Västerbottens län

Eftersom ledningen planeras att läggas i befintlig ledningsgata samt följa befintlig och planerad infrastruktur (ny detaljplan) har Länsstyrelsen inget att erinra mot kabelförläggningen. Den nya detaljplanen för Ön är däremot inte fastställd och nedanstående synpunkter ska beaktas.

Synpunkter inför ansökan och miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen har tagit del av samrådsunderlaget och anser att ni i miljökonsekvensbeskrivningen särskilt ska beskriva:

- Vitryggig hackspett ingår i åtgärdsprogram och Ön är en utpekad värdetrakt för fågeln. Umeå kommun arbetar med en ny detaljplan för norra Ön men då den inte är fastställd i dagsläget är det viktigt att kabelförläggningen sker med försiktighet. Om ni planerar att avverka träd kan det krävas en artskyddsdispens på grund av värdetrakten/strandskogarnas värde. Ett artskyddssamråd ska därför hållas med Länsstyrelsen för att utröna om eventuell dispens krävs.
- Det är mycket viktigt att förhindra erosion i strandbrinken när/om det ska avverkas träd och utföras arbete för att få ner sjökabeln i vattnet. Stor försiktighet ska vidtas i strandbrinken då denna är känslig för erosion, och speciellt kan ingrepp i släntfoten leda till ökad risk för släntskred varför det är viktigt med erosionsskydd. Miljökonsekvensbeskrivningen ska klargöra vilka försiktighetsmått som kommer att vidtas. En geoteknisk stabilitetsutredning för norra Ön finns framtagen i detaljplaneprocessen.
- Fornlämning. En känd lämning finns i anslutning till den föreslagna dragningen. Lämningen ligger ca 30 meter SV om dagens luftledning och är ett betongfäste som är en del av den gamla dammen till flottningen. Lämningen är klart avgränsad och bör vara lätt att ta hänsyn till. Hänsyn innefattar i det här fallet att inga åtgärder får skada lämningen. Detta ska ingå i miljökonsekvensbeskrivningen.
- Förutsättningarna för drift och underhåll (hur drift och underhåll utförs, med vilka intervaller och under vilka förutsättningar). Det är även viktigt att redogöra för vilka skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som kan och ska vidtas för att i samband med drift och underhåll undvika påverkan på den vitryggiga hackspetten och dess livsmiljöer.

Sjökabeln som ansluter till den befintliga stationen i kvarteret Laxen innebär inget ytterligare ingrepp som inte redan ryms inom befintlig detaljplan.

Ett gammalt hamnläge som ligger nedanför Länsresidenset anses vara förstört i samband med att fyllnadsmassor har lagts ned för byggandet av strandleden och kyrkbron. Länsstyrelsen bedömer det osannolikt att ytterligare lämningar ska kunna påverkas av att en sjökabel förläggs på älvbotten. De mätningar som gjorts av älvbotten i samband med kommunens planering för detaljplan på Ön visar att inga avvikelser kan skönjas som föranleder oss att tro att äldre vrak går att finna på den sträcka där

kabeln planeras att förläggas. Den del av kabelsträckningen som förläggs på Ön läggs också i sin helhet inom det utredda området för detaljplanen och Länsstyrelsen har, utifrån samrådsunderlaget, inget övrigt att erinra ur kultursynpunkt.

Övrigt

Om det vid arbetets genomförande dyker upp fornlämningar ska arbetet stoppas i den mån fornlämningen berörs och den som leder arbetet ska kontakta Länsstyrelsens kulturmiljöenhet genast.

Bemötande: Umeå Energi tar fram ledningssträckningen i dialog med Umeå kommun. Sträckningen kommer justeras efter Umeå kommuns detaljplan vid detaljprojektering av ledningen. Ingen strandskog i strandzonen kommer avverkas till följd av den nya markförlagda ledningen. I kommande miljökonsekvensbeskrivning kommer försiktighetsåtgärder för att undvika erosion i strandbrinken behandlas. Hänsyn kommer tas till befintliga kulturhistoriska lämningar. Om tidigare icke kända forn- eller kulturhistoriska lämningar påträffas under byggnation hanteras dessa i enlighet med gällande lagstiftning (2 kap kulturmiljölagen).

Förutsättningarna för drift och underhåll samt redogörelse för vilka skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som kan och ska vidtas för att i samband med drift och underhåll undvika påverkan på den vitryggiga hackspetten och dess livsmiljöer kommer att behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Umeå Energi har genomfört ett artskyddssamråd tillsammans med länsstyrelsen. Beslut tillhandahölls från länsstyrelsen 2021-06-28 (Ärendebeteckning 522-4473-2021). Markförläggningen av ledningen jämte kantradsavverkningen bedöms inte utlösa dispenskrav från Artskyddsförordningen. Som villkor för beslutet gäller att:

- *Avverkning ska ske utom fåglarnas häckningstid 15 mars till och med den 15 juli.*
- *För att minimera påverkan på strandskogarna utmed norra Öns västra strand ska markkabeln förläggas på den östra sidan om befintlig ledningsgata.*
- *Markkabeln ska förläggas så nära befintlig luftledningsgata som möjligt för att minimera avverkning av träd i lövskogen öster om ledningsgatan.*
- *De träd som avverkas ska i dialog med markägare lämnas som död ved i skogsbrynet mellan kabeln och intilliggande skog.*

Umeå Energi kommer att följa dessa villkor.

3.2 Umeå kommun

Vid granskning av samrådsunderlaget framkom att det presenterade underlaget inte var tillräckligt omfattande för att kunna bedöma hur ledningen skulle kunna samverka med övrig kommunal planering inom detaljplanen Ön 1:96 med flera — Norra Ön. Därefter har dialog förts mellan Umeå kommun och Umeå energi för att säkerställa att ledningen ska vara förenlig med detaljplanen Norra Ön. Genom fortsatta utredningar och anpassningar har Umeå kommun kunnat försäkra att samrådsförslaget för ledningen ska kunna vara förenligt med pågående planläggning inom detaljplan Norra Ön under förutsättning att nedan synpunkter beaktas.

Detaljplan Norra Ön är fortsatt i planeringsskedet vilket innebär att planens slutgiltiga utformning kan komma att revideras. Umeå energi behöver ha tät dialog med Umeå kommun för att detaljprojektera ledningens dragning inom koncessionszonen om 100 meter efter att koncessionsbeslut meddelats. Det är flertalet funktioner som ska inrymmas inom den begränsade ytan där ledningen planeras att markförläggas. En passage som är särskilt kritisk är längs Öns västra strand där flera intressen behöver samordnas. För att minimera ledningens påverkan på omgivningen i detta avsnitt måste anpassningar detaljstuderas och avvägningar hanteras i projekteringskedet.

De erosions- och stabilitetsutredningar som utförts under arbetet med detaljplanen för Norra Ön visar att erosions- och stabilitetsåtgärder krävs längs hela strandlinjen för att uppfylla kraven för nyexploatering. All form av nyexploatering i närheten av slänterna så som vägar, ledningar och bebyggelse får endast påbörjas efter att stabilitetshöjande åtgärder är genomförda och strandkanten

är erosionsskyddad.

Umeå kommun kräver därför att dialog om behövliga åtgärder i slänterna genomförs innan markförläggandet av ledningen kan påbörjas. Planering av åtgärder ska ske tillsammans med kommunen så att åtgärder som krävs för anläggandet av ledningen kan samordnas med åtgärder som krävs för exploatering av ÖN.

Sammantaget behöver fortsatt planering för anläggandet av ledningen samordnas med kommuns genomförande av detaljplaneområdet Norra Ön. Umeå kommun behöver ha stor delaktighet i processen framöver.

Bemötande: För att Umeå Energi ska rymma den markförlagda ledningen på Öns västra strand, utifrån pågående detaljplanearbete, är bolaget beroende av att Umeå kommun först genomför de erosions- och stabilitetsåtgärder som krävs längs hela strandlinjen för att uppfylla de krav som planen står inför när det gäller nyexploatering, innan ledningen kan markförläggas. Umeå Energi kommer fortsatt hålla tät dialog med Umeå kommun vid detaljprojektering och under planeringen inför byggnation.

3.3 Västerbottens ornitologiska förening (VOF)

Då den aktuella ledningen planeras i markutförande har VOF inga tungt vägande synpunkter på det aktuella projektet annat än att påpeka att det är av yttersta vikt att arbetet utförs på ett för naturen skonsamt sätt. Det gäller att för den biologiska mångfalden minimera de habitatsförluster som hela tiden sker med nya exploateringar. VOF vill också påpeka att de i ett nyligen inlämnat yttrande till Umeå kommun gällande det aktuella detaljplaneförslaget för Norra Ön starkt motsätter sig den aktuella planen med hänvisning till den utarmning av det rika och känsliga fågellivet på inte minst denna del av Ön som realiseringen av planen skulle medföra. VOF:s synpunkter på detaljplanen för ÖN 1.96 m.fl. finns att läsa i Bilaga A3.

Bemötande: Umeå Energi noterar detta och planerar sträckningen längs med planerad och befintlig infrastruktur.

3.4 Tornbacken bostadsutveckling

Som fastighetsägare för Österteg 2:31, Umeå Kommun har de följande synpunkter på föreslagen ny ledning. Då deras fastighet även berörs av tidigare etapp som har nära samröre med detta samråd så lämnar de ett samlat yttrande som i huvudsak berör rubricerad ledning, men även tidigare kraftledning om 145 kV.

1. De vill att Umeå Energi i sitt planeringsarbete för den nya kraftledningen tar hänsyn till och beaktar det idag pågående planprogramsarbete för Österteg, samt pågående detaljplan för Norra Ön som planavdelningen hos Umeå Kommun arbetar fram, se bifogat illustration från Umeå Kommun i deras yttrande Bilaga A3.

Genom att fastighet (Österteg 2:31) har en central roll både för Umeå Energi vad gäller elledningar, för Umeå Kommun (i det pågående detaljplanearbetet för norra Ön med en ny bilbro som går över deras fastighet), samt även för ny framtida bebyggelse/exploatering öster om Norra Obbolavägen (även det på deras fastighet) kan de inte nog understryka vikten i att Umeå Energi tillsammans med Umeå Kommun samordnar så att helhetslösningen blir bra för alla parter, vi som fastighetsägare inräknat.

2. För att minimera den natur-/åkermark som tas i anspråk samt att ett respektavstånd till befintlig detaljplanelagd bostadsbebyggelse upprättas, förordar de en dragning av nya ledningar i markabelutförande, samt eventuellt framtida bro, så nära det detaljplanelagda industriområdet söderut som möjligt.

3. För avtalet om markupplåtelse vill de upplysa Umeå Energi om att då stora delar av deras fastighet kommer att tas i anspråk av dels Umeå Energi och dels Umeå Kommun för väg och bilbro, begränsas deras nyttjanderätt kraftigt som fastighetsägare av dessa ingrepp. De anser därmed att normala tillvägagångssätt för ersättning inte är applicerbar i detta fall och kommer att agera därefter.

Bemötande: Umeå Energi noterar inkomna synpunkter. Umeå Energi samordnar ledningssträckningen med berörda fastighetsägare och andra berörda aktörer, bl.a. Umeå kommun, under detaljprojektering av ledningssträckningen.

På Östteg placeras kabeln intill befintlig luftledningsgata.

Umeå Energi följer lagstiftningen gällande markersättning. Inga personliga förhandlingar för ersättning med enskilda fastighetsägare genomförs.

3.5 Vakin

I kanten på befintlig kraftledningsgata på Östteg, från Norra Obbolavägen och ned mot älven, så har Vakin va-ledning längs den södra sidan. Beroende på framtida planer för bilväg med tillhörande bro över Lillån så kan va-ledning komma att måsta läggas om i nytt läge. Det är fördelaktigt om den elektriska kabeln placeras så att va-ledning ryms att läggas om i området även om väg och markkabel anläggs. I det fall att det är risk för sättningar i marken vid passage över spillvattenledning så bör det undvikas att placera schaktmassor över va-ledning.

Planerat gräsdiket på Ön ansluter till gatans beläggning? Är det möjligt att placera kabelstråket utanför eller i yttre kanten av gräsdiket, så att det med säkerhet finns möjlighet att rymmas med va-ledningar i gatuområdet under beläggningen, detta med tanke på den anläggningsfria zon om cirka fyra meter som Umeå Energi eftersträvar. Vakin önskar även det avståndet mellan de elektriska högspänningsledningarna och eventuella framtida va-ledningar.

Vid norra änden av Ön finns det tryckavloppsledningar av pe i dimension 400 mm och självfallsledning för avlopp av armerad betong i dimension 600 mm. En betongkonstruktion/släppbrunn är anordnad där tryckledningarna släpper till självfallsledningen. Det finns även en 40 mm vattenledning av metall. Förutom dessa ledningar så finns det en urdriftagen äldre tryckavloppsledning av metall.

Spillvattenledningarna och släppbrunnen är belägna cirka 200 - 220 meter söder om Öns nordspets. Det fria avståndet från planerade elektriska kablar till dessa objekt bör som minst vara sådant att kommande ledningsarbeten i samband med detaljplanens genomförande inte försvåras eller fördras.

Vattenledningen går från Öns nordspets i riktning sydöst längs med Nabbvägen. Vattenledningen försörjer idag främst hundklubbens lokaler. I det fall konflikt uppstår med vattenledningen av metall, så skall samråd ske med Vakin för att på bästa sätt lösa frågan.

Från tidigare utförande av tryckavloppsledning från Teg, så finns det 600mm armerade betongrör och ståltub diameter 470 min kvar i marken på Ons nordvästsida.

I det fall att dessa rörmaterial påträffas i eller inom regelenliga säkerhetsavstånd för schakten för den elektriska ledningen skall Vakin kontaktas för samråd om åtgärd. Den gamla tryckavloppsledningen har för Vakin eventuellt ett värde för framtiden som färdigt hållrum under Lillån för eventuell framtida ledning.

När det gäller sjöförläggning av elektrisk kabel med sänkvikter så kan det vara av intresse att från en rapport ta del av information enligt nedan inklippta skiss där det redovisas att en ny tryckavloppsledning från 120 till On finns med inför framtiden

Tryckavloppsledningen är i rapporten redovisad att nå land vid Öns norra spets. Utifrån skissen så kan det därför noteras att de elektriska kablarna i en framtid eventuellt kommer att korsas av en större spillvattenledning. Exakt läge i plan eller profil för korsningspositionen är inte fastställt.

Det kan möjligen även vara så att den i framtiden planerade tryckavloppsledningen följ er med Storån längre nedströms för att där angöra land. Den lösningen innebär en undervattens korsning med de elektriska ledningarna. Vilken ledning som lättast kan förläggas i bottensedimenten är idag okänt. Om den elektriska kabeln ligger på botten så kommer den troligen att måsta ha en del överskottslängd om den skall kunna läggas ned djupare i bottensedimenten. Alternativt så måste den elektriska kabeln lyftas upp för att tryckavloppsledningen skall kunna träs under.

Ett minsta parallellt avstånd om 4,0 meter från va-ledning till elektrisk starkströmsledning önskas.

Bemötande: Umeå Energi noterar Vakins yttrande. Umeå Energi planerar ledningssträckning efter Umeå kommuns detaljplan och kommer kontakta Vakin vid detaljprojektering för att undvika påverkan på deras befintliga och planerade ledningar och för att samordna ledningarna där det är möjligt.

3.6 Övriga som yttrat sig men inte haft något att erinra

Myndighet	Synpunkter	Kommentarer
Trafikverket	Trafikverket har inget att erinra.	<i>Umeå Energi noterar detta.</i>
Umeå flygplats	Swedavia, Umeå Airport har tagit del av tillsänt samrådsunderlag och uppfattar att ny 150 kV kraftledning kommer förläggas i mark mellan kabelstolpe NL 97 på Östteg och station Laxen, via Ön i Umeå kommun, Västerbottens län. Flygplatsen har i detta ärende även haft samråd med Swedavia Radioråd. Swedavia, Umeå Airport har inget att erinra mot föreslagen dragnings av kraftledning i mark enl ovan.	<i>Umeå Energi noterar detta.</i>
Skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen avstår från att lämna synpunkter i ärendet då vi inte kunnat göra detta inom föreskriven tid.	<i>Umeå Energi noterar detta.</i>